

TEMA D'INTERÉS: PLACEBO

Es defineix com a placebo tota substància que no té activitat farmacològica, però que pot tenir efecte terapèutic. També es pot definir com una substància o intervenció, que sembla un tractament, però que en realitat no ho és, i que té la capacitat de produir efectes, que poden ser:

- ✓ beneficiosos: efecte placebo
- ✗ nocius: efecte nocebo

No està clar com actua la substància inert que és el placebo, sembla que hi ha aspectes que hi poden influir.

Des del punt de vista psicològic hi ha molts mecanismes que contribueixen a l'efecte placebo, entre els que destaquen l'expectativa que té el pacient i el condicionament d'experiències prèvies.

Quan més gran és l'expectativa, més gran és l'efecte placebo i més gran serà el condicionament en un futur.

En quant a l'aspecte neurobiològic, s'ha investigat que el placebo activa les mateixes vies bioquímiques que els fàrmacs que s'administren en la pràctica clínica habitual.

S'estudia si hi ha factors de la personalitat que identifiquin les persones que responen al placebo, i també si aquesta resposta està determinada genèticament.

Respecte l'efecte nocebo no hi ha tants estudis, tot i que se sap que també hi participa l'expectativa i el condicionament.

Per altra banda, s'ha de tenir present que la sola presència del professional sanitari ja provoca efecte placebo sobre el pacient.

Punt de vista ètic i legal

En els assaigs clínics, quan no hi ha impediments ètics, el placebo és el millor mètode per demostrar l'eficàcia d'un medicament.

En la pràctica clínica no hi ha una indicació per instaurar una teràpia amb placebo, però per al seu ús s'han de tenir en compte les consideracions ètiques per promoure l'efecte placebo sense enganys.

Es pot decidir utilitzar placebo (sobretot antibiòtics per infeccions virals, analgèsics, vitamines), degut a la demanda injustificada de medicament per part del pacient, per calmar-lo o per esgotament d'altres opcions terapèutiques.

La majoria dels pacients accepten l'ús de placebo, si el metge considera que pot ser beneficiós, i també la majoria volen ser informats si reben una intervenció amb placebo.

Històricament el placebo s'ha utilitzat sense el coneixement del pacient, però això provoca un dilema ètic, ja que utilitzar placebo sense el coneixement del pacient xoca amb la seva autonomia, la pràctica de les decisions compartides i el dret que té a ser informat.